

JUSTITSMINISTERIET

Justitsministeren

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg

Dato: 21. september 2020
Dok.: 1553334

Ministerredegørelse vedrørende Statsrevisorernes og Rigsrevisionens beretning nr. 15/2019 om outsourcete persondata

Jeg har ved brev af 19. maj 2020 modtaget Statsrevisorernes og Rigsrevisionens beretning nr. 15/2019 om outsourcete persondata. Statsrevisorerne har på den baggrund anmodet mig om en redegørelse for, hvilke foranstaltninger og overvejelser beretningen giver anledning til, jf. lov om revision af statens regnskaber m.m. § 18, stk. 2.

Indledningsvis vil jeg gerne kvittere for beretningen. Det er vigtigt, at myndighederne i tilstrækkelig grad sikrer borgernes personoplysninger, så de ikke risikerer at komme uvedkommende i hænde. Vigtigheden understøttes af, at Danmark, som Statsrevisorerne og Rigsrevisionen også påpeger, er et af de mest digitaliserede lande i verden.

1. Styring af databehandlere

Af beretningen fremgår, at Statsrevisorerne påtaler og finder det meget alvorligt, at myndighederne ikke har sikret, at outsourcete følsomme og fortrolige persondata opbevares sikkert hos de eksterne databehandlere. Statsrevisorerne påtaler i den forbindelse, at myndighederne ikke har overholdt reglerne om databeskyttelse, herunder krav om at udarbejde risikovurderinger, indgå databehandleraftaler og føre tilsyn med databehandlere, som har været gældende siden år 2000.

Rigsrevisionen anfører desuden i beretningen, at myndighederne samlet set har haft en meget utilfredsstillende styring af databehandlere, som opbevarer følsomme og fortrolige persondata, for de it-systemer, som indgår i undersøgelsen.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Baggrunden for Rigsrevisionens undersøgelse af myndighedernes indsats for at sikre, at outsourcete følsomme og fortrolige persondata om borgerne opbevares sikkert, er bl.a. de nye databeskyttelsesregler, herunder databeskyttelsesforordningen, der har været gældende fra 25. maj 2018, hvor den afløste persondataloven fra 2000.

Databeskyttelsesforordningen er et omfattende regelsæt, som det har krævet tid at tilpasse persondatabehandlingen til. Danske offentlige myndigheder behandler store mængder af personoplysninger om borgerne, og det kan have store konsekvenser for den enkelte, hvis de skulle gå tabt eller ende i de forkerte hænder.

På den baggrund er vigtigheden i, at behandling af outsourcet persondata lever op til databeskyttelsesforordningens regler, blevet indskærpet på ministerområdet. Det er særligt blevet drøftet med myndighederne, at de skal fokusere på at rette op på de kritikpunkter, beretningen rejser i forhold til styring af deres databehandlere.

Justitsministeriets departement er i øvrigt i gang med at implementere nye interne regler om informationssikkerhed i leverandørforhold. De nye regler skal bl.a. sikre, at departementets styring af databehandlere imødekommer observationerne og kritikpunkterne i Rigsrevisionens undersøgelse, bl.a. i forhold til udarbejdelse af risikovurderinger og indgåelse og kontrol med efterlevelse af databehandleraftaler samt overblik over cloud-leverandørers standardvilkår i det omfang sådanne benyttes.

Derudover indgår databehandleraftaler og håndteringen af persondata i den igangværende undersøgelse, som Justitsministeriet foretager om datahåndtering hos politiet og anklagemyndigheden. Det forventes, at undersøgelsen vil give yderligere anbefalinger til at styrke datahåndteringen.

Justitsministeriets departement vil i sit løbende tilsyn, vejledning og samarbejde med myndighederne på ministerområdet have særlig fokus på at følge op på myndighedernes styring af deres databehandlers behandling af persondata.

2. Understøttelse af myndighedernes styring af databehandlere

Af beretningen fremgår, at Statsrevisorerne og Rigsrevisionen finder det utilfredsstillende, at Justitsministeriet, herunder Datatilsynet, og Finansministeriet, ikke i tilstrækkelig grad har understøttet de øvrige myndigheders styring af databehandlere.

Kritikken kan deles op i tre. For det *første* kritiseres det, at en række vejledninger om databeskyttelsesreglerne efter Statsrevisorernes og Rigsrevisionens opfattelse kom for sent. For det *andet* kritiseres det, at der – på tidspunktet for Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens offentliggørelse – ikke var udstedt en bekendtgørelse eller vejledning om lokationskravet i databeskyttelsesloven. Endelig kritiseres det for det *tredje*, at Datatilsynet ikke har ført et risikobaseret tilsyn.

I det følgende redegøres der nærmere for håndteringen og de overvejelser, som beretningen giver anledning til, for så vidt angår denne del.

2.1. Vejledningsindsats

Af Statsrevisorernes bemærkninger fremgår, at væsentlige vejledninger fra bl.a. Justitsministeriet først udkom, efter at myndighederne skulle have implementeret databeskyttelsesforordningen, dvs. efter den 25. maj 2018. Rigsrevisionen anfører i beretningen, at det findes uhensigtsmæssigt, at otte ud af 20 vejledninger udkom efter databeskyttelsesforordningens anvendelsestidspunkt.

Der er ingen tvivl om, at databeskyttelsesforordningen har fået betydelig opmærksomhed i samfundet. Før reglerne fandt anvendelse blev der således også over for Justitsministeriet givet udtryk for et behov for vejledning om reglerne.

Bl.a. på denne baggrund blev der iværksat et betydeligt vejledningsarbejde, hvilket arbejde først og fremmest bygger på betænkning 1565/2017 fra maj 2017. Ligeledes er der efterfølgende udarbejdet vejledninger inden for de væsentligste områder af databeskyttelsesreglerne. Jeg noterer mig i den forbindelse også, at Rigsrevisionen finder det positivt, at der er udgivet 20 vejledninger til brug for myndighedernes implementering af databeskyttelsesforordningen.

Jeg er grundlæggende enig i præmissen om, at det havde været mest hensigtsmæssigt, hvis alle planlagte vejledninger var udkommet senest samtidig med databeskyttelsesforordningens anvendelsestidspunkt. Otte ud af 20 vejledninger nåede imidlertid ikke at blive færdige til den 25. maj 2018. Det er dog også vigtigt at bemærke, at myndighederne principielt ikke har været forpligtet til at udgive vejledningerne.

Hvad angår vejledning, er det en løbende opgave for Datatilsynet at vejlede om databeskyttelsesreglernes indhold. Datatilsynet har i den forbindelse oplyst, at der efter tilsynets opfattelse på tværs af sektorerne herhjemme er et stort og reelt behov for mere (konkret) vejledning om databeskyttelsesreglerne. En sådan mere (konkret) vejledningsindsats fra Datatilsynets side vil således ud over at kunne bidrage til beskyttelse af borgerne (de registrerede) også kunne bidrage til, at uvidenhed ikke fører til overimplementering af reglerne eller i øvrigt unødigt begrænser aktiviteterne hos virksomheder og myndigheder. Datatilsynet har desuden oplyst, at vejledning på databeskyttelsesområdet allerede i dag er en meget højt prioritet i tilsynet. Datatilsynet overvejer imidlertid, hvordan tilsynet kan øge omfanget af vejledningsindsatsen og sikre, at tilsynets vejledning bliver mere konkret, uden at det går ud over tilsynets øvrige opgaver, herunder klagesagsbehandling og gennemførelse af tilsyn.

2.2. Lokationskravet i databeskyttelsesloven

Rigsrevisionens beretning om outsourcete persondata blev offentliggjort den 15. maj 2020. Jeg kan i forlængelse heraf oplyse, at lokationskravsbekendtgørelsen blev udstedt den 30. juni 2020, og den tilhørende vejledning nr. 9557 om lokationskravet i databeskyttelsesloven blev udgivet samtidig hermed.

Reglen i databeskyttelseslovens § 3, stk. 9 (lokationskravet), indebærer, at nogle it-systemer – hvis det er nødvendigt af hensyn til statens sikkerhed – skal opbevares her i landet. Vurderingen foretages efter rådgivning fra PET og kan være omfattende og tidskrævende.

Vejledningen om lokationskravet i databeskyttelsesloven er således udarbejdet med udgangspunkt i de tværgående erfaringer, der allerede er gjort i forbindelse med de vurderede it-systemer. Vejledningen skal hjælpe de pågældende relevante ressortministerier og underliggende myndigheder til selv at foretage den indledningsvise vurdering af, om et it-system kan være omfattet af reglen.

2.3. Datatilsynets tilsyn

Statsrevisorerne og Rigsrevisionen bemærker, at Datatilsynet ikke har ført et risikobaseret tilsyn, og at tilsynet ikke har opdateret sin strategi, siden databeskyttelsesforordningens anvendelsestidspunkt den 25. maj 2018. Det bemærkes desuden, at Datatilsynet ikke har gennemført de tilsyn hos offentlige myndigheder og private virksomheder, som var planlagt, og at dette har medført en lav risiko for at blive opdaget i overtrædelser af reglerne.

Datatilsynet har oplyst, at tilsynet har taget Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning. Tilsynet oplyser i den forbindelse, at det vurderes, at et risikobaseret tilsynsarbejde og dokumentationen heraf i høj grad skal basere sig på data om tilsynsobjekterne, om tilknyttede brancher, aktuelle klage temaer og om muligt teknologiske tendenser. Tilsynet har i den forbindelse måttet erkende, at tilsynet kun i beskedent omfang har adgang til data i en sådan form, at de pt. kan danne grundlag for en tilsynsindsats, der samlet set kan karakteriseres som databaseret, ligesom tilsynet ikke pt. besidder tilstrækkelige medarbejderkompetencer til at kunne bearbejde data i større omfang.

Datatilsynet har på den baggrund igangsat et arbejde, som samlet set skal understøtte at tilsynet – som fremhævet af Rigsrevisionen – i højere grad fører tilsyn »de rigtige steder«, og som skal understøtte, at tilsynets aktiviteter har den størst mulige præventive effekt. Dette arbejde indebærer aktiviteter, som bl.a. skal understøtte:

- Øget adgang til relevante datakilder, f.eks. forsøg med større ensartede spørgeskemaundersøgelser (screeninger) af dataansvarlige, samarbejde med andre myndigheder og øget brug af data fra CVR.
- Tilstrækkelig kvalitet af data, f.eks. indsamling af data i systematiseret form og øget brug af metadata.
- Kvalificeret brug af data, f.eks. fastsættelse af klare kriterier for udvælgelse af tilsynsobjekter og øget brug af data som led i den almindelige informationsindsats.

3. Afsluttende bemærkninger

Afslutningsvis vil jeg igen takke for beretningen og understrege, at jeg mener, at beretningen tager et vigtigt emne op. Jeg vil derfor også som nævnt bl.a. sørge for, at departementet i fremtiden vil have endnu større fokus på de relevante underliggende myndigheders styring af databehandlere.

En kopi af dette brev er samtidig fremsendt elektronisk til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup